

## Ympäristö- ja kiertotalousnäkökulmia paino- ja kopiointituotteiden kilpailutuksessa henkilöstökyselyä hyödyntämällä.

Tuettava hankinta	Sopimus päättyy	Uuden sopimuksen valmistelu, milloin	Lisätietoja
Paino- ja kopiointituotteet sekä kirjekuoret, 1.10.2017-31.8.2020, optiot otettu käyttöön	31.8.2020	Kevät/ kesä 2020	Pori

Ympäristönäkökohtien tarkastelu on tehty kiertotalouden ja jätteen vähentämisen näkökulmasta hyödyntäen henkilöstökyselyä sekä sopimustoimittajan toimittamaa toimialakohtaista tilausaineistoa.

Porin kaupungin hankintapalveluiden toiveena oli selvittää tulevaa kilpailutusta varten, mitä tuotteita nykyisen sopimuskauden aikana on tilattu ja miten hankinnan kriteeristö on täyttynyt. Sopimustoimittaja Plusprint toimitti hankintapalveluille ja C.11 osahankkeelle toimialakohtaisen tilausaineiston, jonka perusteella hankkeessa laadittiin henkilöstökysely. Kyselyn tavoitteena oli selvittää yksityiskohtaisemmin, millaisia tuotteita on tilattu, millä kriteereillä niitä on tilattu, ovatko tuotteet vastanneet odotettua laatua ja millainen merkitys ympäristöystävällisten tuotteiden tarjonnalla on henkilöstölle. Kyselyssä oli mahdollista myös antaa palautetta tulevaa kilpailutusta silmällä pitäen. Kysely tehtiin muuten anonyymisti, ainoastaan toimiala tuli ilmoittaa kyselyn alussa.

### NYKYISEN SOPIMUKSEN TAUSTALLA OLEVA TARJOUSPYYNTÖ

Hankinta koskee muita kuin omana työnä tehtäviä, paino-, kopiointi-/ tulostustuotteita sekä kirjekuoria. Tuotteisiin voi sisältyä materiaalien ja kuvien käsittelyä, taittoa, erilaista jälkikäsittelyä, kansiointia, laminointia, kierreselkää, teknisiä muovitulosteita, mittakaavamuutoksia tms.

### KRITEERIT

- Palvelukuvaus
  - o palvelu- ja tuotevalikoima
  - o tuotteiden tuotantoprosessit/- menetelmät
  - o varastointi
  - o asiakaspalvelu ja asiakastytyväisyysseuranta
- Elinkaariajattelun kuvaus

- energiankäytön minimoiminen yrityksessä
- materiaalien säästäminen tuotannossa
- tuotteiden käyttöiän ja kestävyiden pidentäminen
- ohjeistus tuotteiden hävittämisestä
- jätteen vähentäminen yrityksen omassa päivittäisessä toiminnassa

## LAATUJÄRJESTELMÄ JA LAATUNÄKÖKOHDAT

Toimiva ja dokumentoitu laatu järjestelmä tai vaihtoehtoisesti todistus ISO 9001 laatu järjestelmästä

## YMPÄRISTÖNÄKÖKOHDAT

1. Ympäristöohjelma & mahdollisuus tarjota ympäristömyönteisiä materiaaleja ja menetelmiä
  - miten tuotteiden valmistuksessa vältetään kemikaaleja, jotka kuormittavat ympäristöä ja pyritään hyödyntämään tekniikkaa, jolla aikaansaadaan kestävä kehitys
  - miten yritys pyrkii pitämään toiminnasta aiheutuvan tuotteen hiilijalanjäljen mahdollisimman pienenä ja minimoimaan tuotannossa ja kuljetuksissa syntyvän jätteen määrän ja hävittämisen
  - kuinka suuri osuus tarjoajan paperille tehtävistä tulostuksista on ympäristömyönteisiä eli esim. painettu ympäristömerkitylle tai ympäristömerkin vaatimukset täyttävälle paperille
2. Tuotetiedot ja käyttöturvallisuustiedotteet (suomeksi). Tuotetiedoista selviää, mistä aineista tuote on valmistettu, ja mitkä ovat sen allergiaominaisuuksia.
3. Tuotteissa käytettyjen materiaalien ja musteiden tulee olla allergisoimattomia ja hajuttomia. Käytetyt kemikaalit ovat esim. Joutsenmerkin paino-/kopiointilaitoksille asetettujen vaatimusten mukaisesti tarkastettuja.
4. Materiaalit voivat olla tapauskohtaisesti myös kierrätysmateriaaleja.

## PÄÄTÖKSENTEON KRITTEERIT

Palveluntuottajaksi valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin palvelun tarjoaja.

### VERTAILUKRITTEERIT

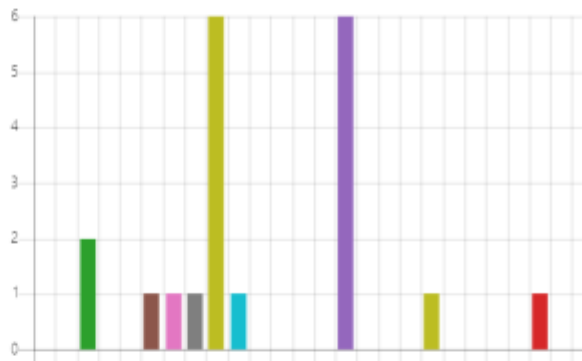
1. HINTA max 80 p
2. TOIMINNALLISET OMINAISUUDET max 20:
  - Palvelukuvaus, max 10 p
  - Kuvaus yrityksen elinkaariajattelusta, max 10 p

## KYSELYN TULOKSET

Henkilöstökysely Plusprintin paino- ja kopiointipalveluista, yhteensä 20 vastausta. Kysely lähetettiin kaikille toimialoille, jotka Plusprintin toimittaman tilaaja-aineiston perusteella olivat tilanneet heiltä tuotteita sopimuskauden aikana.

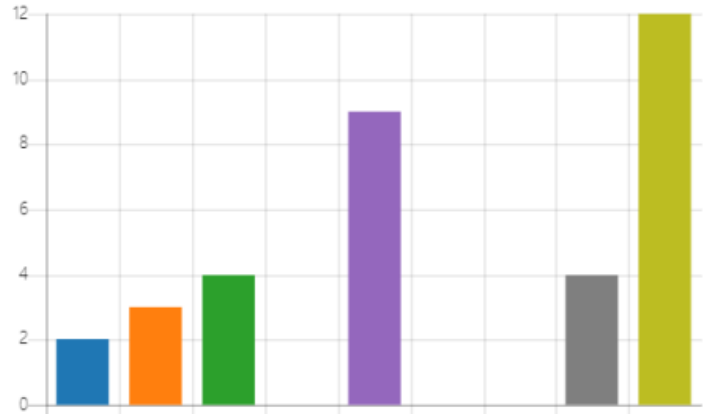
1. Toimiala

● Tekninen toimiala	0
● Kirjaamo	0
● Konsernihallinto	2
● Palveluliikelaitos	0
● Perusturva	0
● Porin Taidemuseo - Lastenkult...	1
● Porin Taidemuseo	1
● Satakunnan Pelastuslaitos	1
● Sivistystoimiala	6
● Sivistystoimiala - Satakunnan ...	1
● Sivistystoimiala - Liikunta- ja n...	0
● Sivistystoimiala - Nuorisopalv...	0
● Sivistystoimiala - Palmgren Ko...	0
● Terveystoimiala	0
● Ympäristö- ja lupapalvelut	6
● Suomi Areena	0
● Työllisyyspalvelut	0
● Viestintä	0
● Kaupunkisuunnittelu	1
● Porin seudun kansalaisopisto	0
● Puistotoimi	0
● Vammaispalvelu	0
● HR-yksikkö	0
● Porin Vesi	1
● Luontotalo Arkki	0
● Muu	0



2. Tilattu tuotekategoria. Voit valita useita kategorioita.

<span style="color: blue;">●</span> Tarrat	2
<span style="color: orange;">●</span> Käyntikortit	3
<span style="color: green;">●</span> Roll-up	4
<span style="color: red;">●</span> Esitteet (digi)	0
<span style="color: purple;">●</span> Esitteet (painettu)	9
<span style="color: brown;">●</span> Lehdet ja katalogit (digi)	0
<span style="color: pink;">●</span> Lehdet ja katalogit (painettu)	0
<span style="color: grey;">●</span> Kirjekuoret	4
<span style="color: yellow;">●</span> Muu	12



3. Tuotekategorioissa oli riittävästi laadukkaita vaihtoehtoja tilattaville tuotteille.

<span style="color: blue;">●</span> Kyllä, täysin samaa mieltä.	13
<span style="color: orange;">●</span> Ei, täysin eri mieltä.	1
<span style="color: green;">●</span> Valikoima olisi voinut olla laaje...	2
<span style="color: red;">●</span> En osaa sanoa.	4

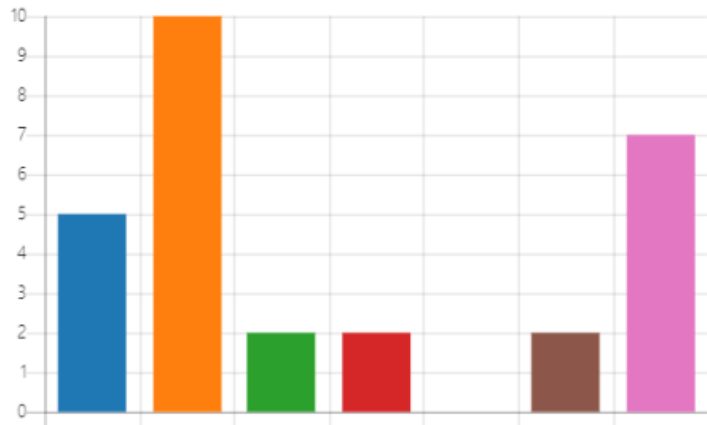


Muita kategorioita, joita vastauksissa mainittiin:

- ei ollut puitesopimuksessa
- isot tulosteet, julisteet
- tiskivuodat
- juliste, kehys, ständi
- kalastusopas
- mm. messutiski ym
- vuosikertomus
- vihot, kausiesitteet

4. Tuotteiden tärkein valintakriteeri? Voit valita useita kriteerejä.

<span style="color: blue;">●</span> Halvin vaihtoehto.	5
<span style="color: orange;">●</span> Laadukkain vaihtoehto.	10
<span style="color: green;">●</span> Tuote, joka on ympäristöystäv...	2
<span style="color: red;">●</span> Tuote, jonka pystyy tarvittaess...	2
<span style="color: purple;">●</span> Tuote, joka on digitaalisessa m...	0
<span style="color: brown;">●</span> Tuote, joka täyttää sosiaalisen,...	2
<span style="color: pink;">●</span> Muu	7



Tuotteiden valintakriteerit olivat seuraavat:

- Halvin vaihtoehto.
- Laadukkain vaihtoehto.
- Tuote, joka on ympäristöystävällisin vaihtoehto.
- Tuote, jonka pystyy tarvittaessa kierrättämään ja uusiokäyttämään.
- Tuote, joka on digitaalisessa muodossa.
- Tuote, joka täyttää sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyyskriteerit.
- Muu

Kategoriaan "Muu" tuli seuraavia vastauksia:

- Saatavuus
- tuloste, jonka ulkomitat saa itse määrittellä ja joka on painettu säänkestävälle paperille
- tarpeeseen sopivin tuote
- hankintasopimus, laadukkain vaihtoehto
- hankintapaikka
- johto päättää, mitä tilataan...

- kyseiseen tarkoitukseen parhaiten sopiva materiaali

5. Plusprint painottaa olevansa ekologinen painotalo. Antaako tämä lisäarvoa tilaamillesi tuotteille?

<span style="color: blue;">●</span> Kyllä.	12
<span style="color: orange;">●</span> Ei.	3
<span style="color: green;">●</span> En osaa sanoa.	5

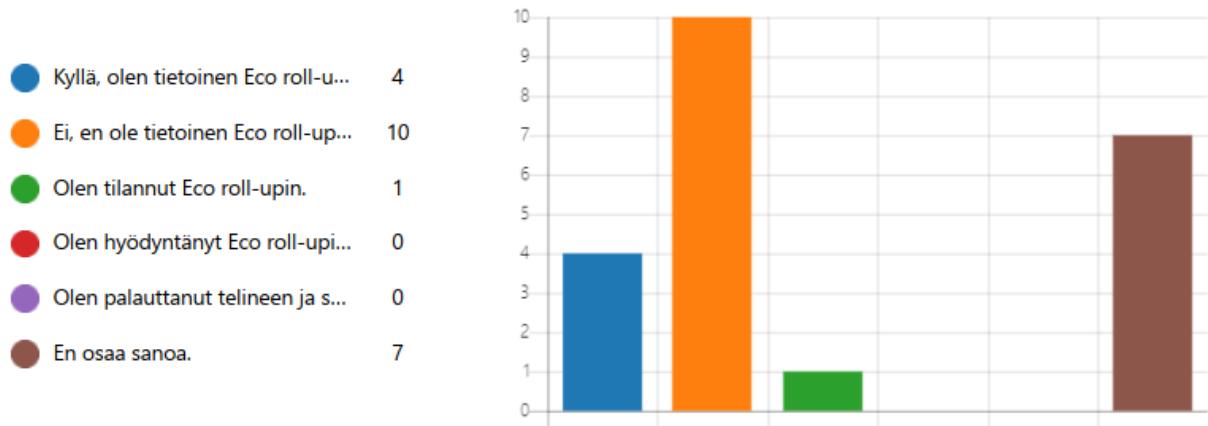


6. Toivoisitko lisätietoa tuotteiden tuotantotavan ympäristövaikutuksista tilausvaiheessa?

<span style="color: blue;">●</span> Kyllä, ympäristövaikutusten y...	8
<span style="color: orange;">●</span> Ei, en tarvitse lisätietoja.	10
<span style="color: green;">●</span> En osaa sanoa.	2



7. Plusprint tarjoaa PVC-vapaan Eco roll-up vaihtoehdon, jonka vuodan voi tarvittaessa vaihtaa uuteen. Sen telineillä on 2 vuoden takuu ja palautetuista telineistä hyvitetään 10 € kierrätyksen edistämiseksi. Voit valita useita vaihtoehtoja.



Vastausvaihtoehdot:

- Kyllä, olen tietoinen Eco roll-up vaihtoehdosta.
- Ei, en ole tietoinen Eco roll-up vaihtoehdosta.
- Olen tilannut Eco roll-upin.
- Olen hyödyntänyt Eco roll-upin vuodan vaihtomahdollisuutta.
- Olen palauttanut telineen ja saanut 10 euron hyvityksen.
- En osaa sanoa.

8. Tyytyväisyys tilattuihin tuotteisiin

20  
vastausta

★★★★☆  
3.95 Yleisarvosana

9. Tyytyväisyys asiakaspalveluun

20  
vastausta

★★★★☆  
4.00 Yleisarvosana

10. Muita terveisiä tai kommentteja tulevaan paino- ja kopiointipalveluiden kilpailutukseen?

20  
vastausta

Uusimmat vastaukset  
 "Kilpailutuksessa tulee selkeästi hinnat tuotteille. Syksyn aikana h...  
 "Pyynnöstä huolimatta ei ole saatu paperimalleja, se on ainut mi...  
 "Tärkeää, että kyseessä on "lähikirjapaino". "

VASTANNEIDEN KOMMENTIT PALVELUISTA

Kyselyssä pyydettiin lopuksi vastaajilta omia kommentteja ja vinkkejä tulevaan kilpailutukseen. Alla esimerkkejä vastauksista:

- Joissain tapauksissa kannattaisi miettiä ihan oman työn ja tuotannon mahdollisuuksia. Ei tarvitsisi odottaa toimitusaikoja tai lähetin ajella pitkin kaupunkia tavaraa toimittamassa. Voisi olla ekologisempaa...
- Plusprint painottaa olevansa ekologinen painotalo, mutta toooosi paljon olisi heillä asiassa parantamisen varaa. Heiltä puuttuu kokonaisvaltainen asiantuntemus ekologisuudesta, ottavat palan sieltä täältä.
- Tarvitaan riittävän suuria ja laadukkaita väritulosteita, joista tehdään henkilökuntatauluja (50-70 henk. kuvissa)
- Selkeät eurorajat ja ohjeet, joiden mukaan menetellään.
- En ole vertaillut tuotteita, kun on vain tämä yksi hankintapaikka.



- Jos painotalo sijaitsi Porin keskustan alueella niin tuotteiden noutoja voisi tehdä (tavarakärry)pyörällä, kuljetusmatka ainakin olisi lyhyempi. (Toki kuljetukset asiakkaille hoidetaan todennäköisesti keskitetysti.)
- Toivoisin, että Plusprint saa jatkaa.
- Plusprint on erittäin hyvä painotalo, joten toivoisin heidän jatkavan hankintapaikkana.
- Tärkeää, että kyseessä on "lähikirjapaino".
- Pyyntöä huolimatta ei ole saatu paperimalleja, se on ainut miinus. Tilaukset olisi helpompi tehdä, jos olisi edes perusmateriaaleista paperimallit.
- Kilpailutuksessa tulee selkeästi hinnat tuotteille. Syksyn aikana hinnat vaihtelivat paljon. Kysyttäessä syytä, ei osattu sanoa mitään.

## JOHTOPÄÄTÖKSET

Yleisesti ottaen Plusprinttiin ja heidän tuotteisiinsa on oltu tyytyväisiä. Eniten tilattuja tuotteita ovat esitteet ja roll-upit sekä erilaiset julisteet, oppaat ja tulosteet.

Tärkein kriteeri tilatuille tuotteille oli tarpeeseen sopivin, laadukain vaihtoehto. Ympäristöystävällisyys nähtiin kyllä tuotteiden lisäarvona mutta se ei noussut kyselyn perusteella erityisesti esiin. Painotalon sijainti herätti ajatuksia ja toivottiin jatkossakin lähellä olevan painotalon valintaa. Lisätoiveena oli selkeämpiä ohjeistuksia henkilökunnalle tilauksiin ja toisaalta kilpailutukseen selkeitä hintoja tuotteille, jotta hintavaihteluilta säästytettiin jatkossa.

Kiertotalouden tukemista ja jätteen vähentämistä ajatellen voisi tulevaa kilpailutusta silmällä pitäen mieltä selkeämpiä tilausohjeita jatkossa myös henkilöstölle. Mikäli palveluntuottajalta veloitetaan ympäristökriteerejä ja kiertotalouden mukaista kokonaisvaltaista raaka-aineiden kiertoa, olisi hyödyllistä viestiä niistä myös henkilöstölle, jotta tieto ei jäisi vain hankintapäätösten tasolle. Täten myös todelliset käyttäjät eli henkilöstö voisivat hyödyntää entistä monipuolisemmin palveluntuottajan tarjoamia palveluja. Samalla vahvistettaisiin ympäristökriteerien käytännön vaikuttavuutta, mikäli tilauksia tekevä henkilökunta olisi tietoisempi hankintasopimuksen vaatimuksista ja sitä kautta osaisi paremmin tiedustella niitä vastaavia tuotteita tilausvaiheessakin.